

Spis treści

Wstęp 7

1. Aktywizacja społeczna i zawodowa jako proces adaptacji do niepełnosprawności (Magdalena Ślęzyk-Sobol) 9

1.1. Pojęcia niepełnosprawności i rehabilitacji kompleksowej 9

1.2. Niepełnosprawność jako sytuacja traumatyczna 14

1.3. Etapy przystosowania do niepełnosprawności 17

1.4. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności 19

Literatura 27

2. Przekwalifikowanie jako instrument rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych (Ewa Pancer-Cybulska) 30

2.1. Przekwalifikowanie pracownika z perspektywy pracodawcy 30

2.2. Przekwalifikowanie zawodowe jako instrument rynku pracy 36

2.3. Specyfika przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych 39

2.4. Przegląd narzędzi, projektów i inicjatyw na rzecz przekwalifikowania zawodowego 43

Literatura 49

3. Sytuacja osób niepełnosprawnych na polskim rynku pracy (Małgorzata Paprocka-Borowicz) 50

3.1. Polityka rynku pracy a potrzeby pracodawców i pracowników 50

3.2. Osoby niepełnosprawne na otwartym i chronionym rynku pracy w Polsce 58

3.3. Sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy w świetle prawa 66

Literatura 71

4. Europejski rynek pracy w XXI wieku (Ewa Pancer-Cybulska) 74

4.1. Europejski rynek pracy w ujęciu statystycznym 74

4.2. Polityka krajów UE wobec problemów rehabilitacji i powrotu do pracy 82

4.3. Wyzwania współczesnego rynku pracy 92

Literatura 98

5. Studium przypadku osoby z niepełnosprawnością ruchową aktywnej zawodowo, sportowo i społecznie po doświadczeniach kompleksowej rehabilitacji (Magdalena Ślęzyk-Sobol) 100

5.1. Wprowadzenie 100

5.2. Wywiad ustrukturalizowany 102

5.3. Analiza wyników badania psychologicznego 111

5.4. Podsumowanie 122

Literatura 123

Zakończenie 125

Spis rysunków 128

Spis tabel 128

Summary 129